

Multipel sklerose – et tannproblem?

At kvikksølv er gift for menneskekroppen er man skjønt enige om. At vårt mest anvendte tannfyllingsmateriale, amalgam, kan være årsak til slik forgiftning er det delte meninger om. Men hva har dette med den fryktede sykdommen MS å gjøre?

Av Geir Bjørklund

■ Multipel sklerose (MS) er en av våre vanligste neurologiske sykdommer. Sykdommen begynner oftest i 20-30-årsalderen, og er mer utbredt hos kvinner enn hos menn. Sykdommen er kronisk, med flekker av demyelinisering (nedbrytelse av en hylse som omgir nervetrådene) som

finnes spredd i det hvite hjernevevet i hele sentralnervesystemet.

Årsaken til MS er ukjent og den har ofte en langsam og gradvis utvikling. Dette gir seg utslag i perioder med bedring fulgt av tilbakefall og forverring. Symptomene avhenger selvsagt av hvilken del av sen-

tralnervesystemet som er skadet, men vanlige symptomer er lammelser, lite sammenordnede bevegelser, talevansker, samt en del andre nervebetingede plager.

Allergisk reaksjon

Den sveitsiske nevrologen Ernst Baasch framsatte i 1966 teorien om at MS kunne være en nerveallergisk eller toksisk (gift) reaksjon mot tungmetaller. Han anså kvikksølv fra amalgam, brukt til tannfyllinger som den vanligste årsaksfaktor. I løpet av 15 år undersøkte han 500 pasienter med MS. Han undersøkte bl.a. pasientenes tannstatus, og det viste seg at bare to av pasientene var uten amalgamfyllinger. Baasch beskrev også to av pasientene, som etter å ha fått fjernet amalgamfyllingene, var blitt bedre.

Forskerne Knolle og Gunther publiserte i 1967 en undersøkelse av tannstatus hos 100 pasienter med MS. Av disse hadde elleve fått behandling med

Geir Bjørklund er medlem av International Academy of Oral Medicine and Toxicology, og har tidligere skrevet om samme emne i Tidsskrift for Den norske lægeforening

kvikksølvvalver for de utviklet sykdommen.

Fra tann til hjerne

Forskeren Currier fant i en undersøkelse fra 1971 at mengden tannbehandlinger hos pasienter med MS var merkbart høyere enn hos en kontrollgruppe. Samme forsker beskrev i 1974 en del pasienttilfeller hvor det var sammenheng mellom bruk av kvikksølvholdige vaksiner og MS.

Den amerikanske legen Ingalls har beskrevet hvordan han akutt fikk MS etter at en amalgamfylling ble boret bort. I sin sykehistorie forteller han hvordan han i løpet av en femårsperiode hadde store tanninfeksjoner med rotabscesser. Den norsk-svenske neurologen og forskeren Patrick Störtebeker anser at MS kan forårsakes av bakterier fra infeksjoner omkring tannrøttene. Han mener at bakterier kan spres til

hjernen via det klaffløse kraniale venesystemet og via nervebanene.

Assistenter utsatt

I en kartlegging av de psykososiale forholdene innen den svenske tannhelsetjenesten ble det funnet at tre av 493 tannlegeassistenter hadde MS. Normalt forekommer sykdommen hos bare to av tusen. Dette er interessant ettersom yrkesgruppen er spesielt utsatt for kvikksølvforgiftning. Flere pasienter med MS har opplevd kraftige reaksjoner ved utskifting av amalgamfyllinger, og en merkbart bedring etter at de er fjernet.

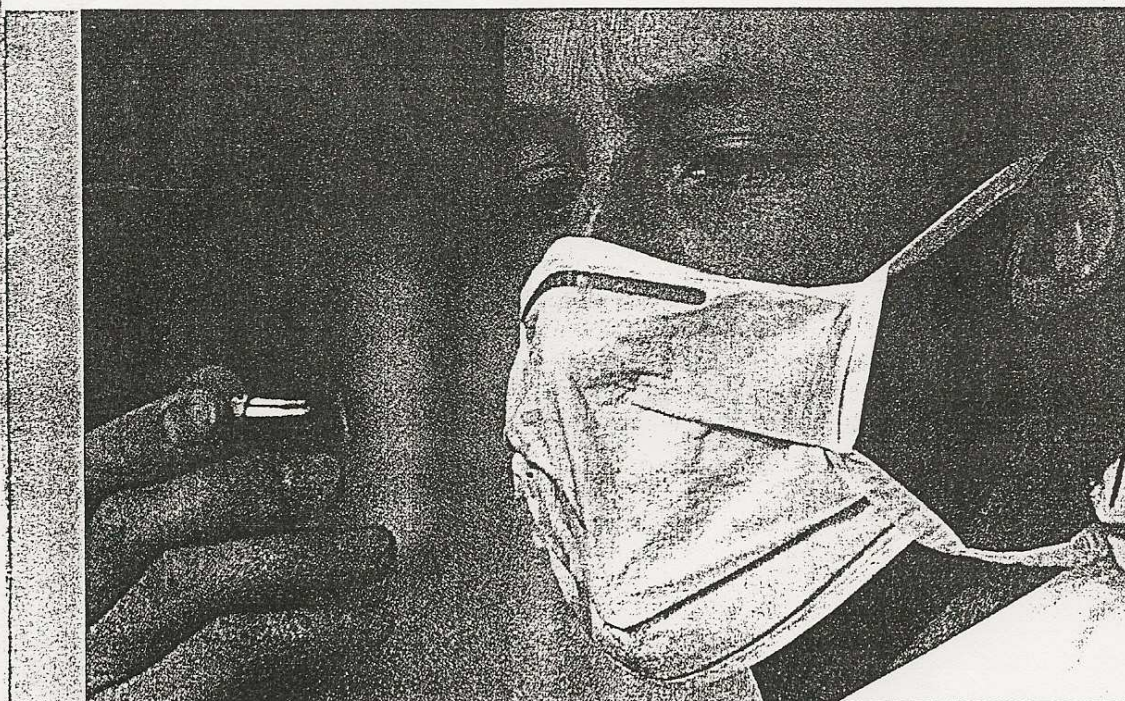
7,5 ganger høyere

Den svenske nevrotoксikologen Britt Ahlrot-Westerlund presenterte i 1987 en interessant undersøkelse. Hun hadde analysert kvikksølv i spinal-

væsken hos 12 pasienter med MS og 14 kontrollpersoner. MS-pasientene hadde i gjennomsnitt 7,5 ganger høyere kvikksølvverdier enn kontrollgruppen (3,0 ug Hg/l mot 0,4 ug Hg/l).

Alle disse undersøkelser utpeker kvikksølv som en mulig medvirkende årsak til utviklingen av MS. Og flere forskere angir amalgamfyllinger som en mulig kilde til kvikksølvforgiftninger. Det vil si at folk med amalgamfyllinger blir konstant utsatt for kvikksølv. Lars Friberg og medarbeidere ved Karolinska Institutet i Stockholm har bl.a funnet en statistisk sammenheng mellom konsentrasjonene av kvikksølv i hjernen og amalgamfyllingenes antall og størrelse.

Det finnes trolig flere årsaker til multippel sklerose, men man kan ikke se bort fra at sykdommen i en del tilfeller kan skyldes kvikksølv fra tannfyllinger med amalgam.

Visse undersøkelser viser at tannlegeassistenter får ofte MS enn folk ellers. Er dette tilfeldig, eller kan kvikksølvdamper fra amalgam være medvirkende årsak?

Fotos: Trygve Bolstad/Samioto